

Innhold

Forord	11
Innledning	13
MODERNITET I ENDRING	
Klassisk modernitet (før 1900)	17
Fast modernitet (1900 – 1970)	18
Flytende modernitet (1970 –)	19
Hvor går vi?	21
SOM KULTUR – SÅ SKOLE	
Kartverket	23
Visshet – tvil: I kulturen	24
<i>Hva skal vi stole på? * Hva skal det tjene til? * Fins det noe å kjempe for? * Den store enheten – fins den? * Fra innhold til form</i>	
Oversikt: kultur	34
Visshet – tvil: I skolen	35
Kunnskap i endring	35
<i>Skrantende kanon * Metodene tar over * Historisk bakgrunn * Kunnskap må skapes * Læring som sosial prosess * Læring som fortelling * Kunnskap som informasjon * Fra kanon til konstruksjon * Personlig kunnskap * En toneangivende strømning * Hva er robust kunnskap? * Metodenes rolle * En ny formalisme?</i>	
Kunnskapsløftet	49
<i>Større fasthet? * Målstyring * Sentral målstyring – lokal handlefrihet * Kunnskap ut – ferdigheter inn? * Fagene</i>	

<i>i endring * Nye fagplaner – like uklare? * Hva med ambisjonsnivået? * Planer og praksis * Feil retning? * Å finne uttrykk for det viktige * Fagplanene – av sekundær betydning?</i>	
Enhet eller mangfold?	60
<i>En kulturell kanon? * En moralkodeks også?</i>	
Problemer ved frontene	64
<i>Et komplisert bilde * Formalisme som problem * Restaurering som problem</i>	
<i>Oversikt: skole</i>	69
Kontroll – frihet: I kulturen	70
<i>Fra stat til marked * Teknokratiet lever videre * Kulturell frisetting * Støping, utstøting og rensing * Større toleranse i dag? * Omsorgens tvetydighet * Den perverterte friheten * Når frihet blir tvang * Liberal intoleranse * Hvilken frihet? * Frihet og krav – en vanskelig kombinasjon</i>	
<i>Oversikt: kultur</i>	84
Kontroll – frihet: I skolen	85
<i>Fra instruks til dialog * Slutt på formidling? * Krav eller forventninger? * Prosessen i sentrum * Selvforvaltningens dilemma * Når tettheten avtar * Disiplin eller initiativ? * Den vanskelige autoriteten * Oppdragelsens tvetydighet * Fra politikk til policy * Frihet som marked – kontroll som middel</i>	
<i>Oversikt: skole</i>	99
Orden – fleksibilitet: I kulturen	100
<i>Tapt oversikt? * Tilpasning som ideal * Fra standarder til unntak * Organisering i rom og tid * Ledelse i endring</i>	
<i>Oversikt: kultur</i>	106
Orden – fleksibilitet: I skolen	107
<i>Kunnskapens orden * Orden i rom og tid * Orden og atferd * Organiseringens svøpe</i>	
<i>Oversikt: skole</i>	112
Stabilitet – forandring: I kulturen	113

<i>Kontinuerlig endring * Flyktige relasjoner? * Når stedene forsvinner * Fra rutine til nyskaping * Spenningen koster * Entropien i arbeidslivet * Hvem betaler?</i>	
<i>Oversikt: kultur</i>	121
Stabilitet – forandring: I skolen	122
<i>Hyppige reformer * Den skjulte uroen * Større utfordringer – mer slitasje?</i>	
<i>Oversikt: skole</i>	124
Likhet – ulikhet: I kulturen	125
<i>Den brysomme selvkonstruksjonen * Fra avhengighet til fristilling * Valgte fellesskap * Fra idealisme til særinteresser? * Lukkede og åpne fellesskap * Nasjonens skjebne * Hva er det som forplikter oss? * Når nærheten forsvinner * Vi har ikke noe valg</i>	
<i>Oversikt: kultur</i>	133
Likhet – ulikhet: I skolen	134
<i>Tanken om enhetsskolen * Lokal variasjon * Tilpasset undervisning * Selvtillit eller selvhevdelse? * Angsten for flinkhet * Fra sammenholdt til spredt virksomhet * Oppløsning av skoleklassene? * Fellesskap: lim eller bevissthet? * Vikarierende motiver? * Konkurransens inntog * Trusselen mot enhetsskolen</i>	
<i>Oversikt: skole</i>	148
LINJER OG PERSPEKTIVER	
Kulturbildet	149
<i>Fra byrde til letthet? * Mellom vern og sårbarhet * Trygghet, likhet eller frihet? * Utvekstene * Fasthet som reaksjon * På jakt etter fellesskap * Frihet og kontroll * Kultur og struktur * Et liberalt dilemma * Faren for det reaksjonære * Større fallhøyde?</i>	
I skolen	160
<i>Skolen speiler samfunnet * Sprikende formål * Høyere utdanning * Kontroll som umoral * Frontlinjene * Fra katedral til børs? * Reaksjonær fare i skolen?</i>	

Forfall og reaksjon – selvfornyelse eller rekonstruksjon? . . .	171
EN DIALEKTISK SKOLEFORSTÅELSE	
Dialektisk utvikling	172
Dialektisk begrepsforståelse	173
Skolekoder som dialektikk	174
Motsetningene – sett på nytt	175
<i>En ny kanon? * Frihet krever styring * Formidling OG konstruksjon * Rammer og utfoldelse * Endring må legitimeres * Individet trenger fellesskapet * Skolen vet best?</i>	
NYTTE ELLER DANNING?	
Hva er det vi snakker om?	183
<i>Et klassisk begrep * De to kulturer * Nytt – et tvetydig begrep * Dobbelheten i skolen * Både og? * Andre skillelinjer? * Lærerutdanning som danning * Systemet og livsverdenen</i>	
Hva er danningens innhold?	195
<i>Også danning krever kunnskap * Truslene mot substansen * Selvdanning eller overlevering? * Et dialektisk syn på danning * Framtidsdanning * Det engasjerte møtet * Har danningen en sjanse?</i>	
HVOR GÅR SKOLEN?	
Ulike retninger	205
Alltid i klemme	206
LITTERATUR	207